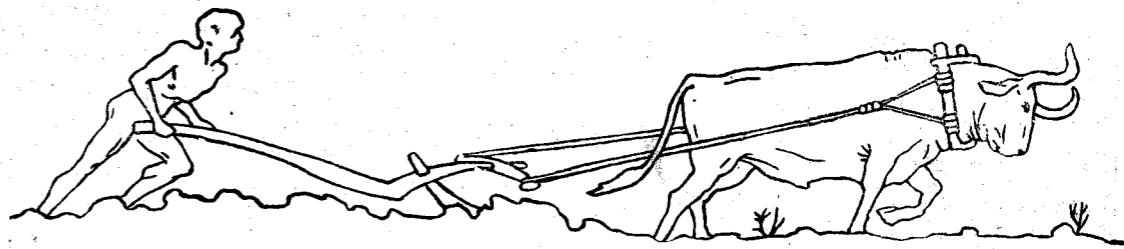

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ *ΑΘΗΝΑΙ *ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1909-
ΜΑΡΤΙΟΣ 1910 * ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΝΔΟΘΗΝΑΙΔ

ΕΤΟΣ Ι' 15 Ο-
ΚΤΩΒΡΙΟΥ 1909

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ ΚΙ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ

Αράχωβα — αρχαῖαι Καρυναί. Τὸ χωριὸ μὲ τῆς ὁδοῖες γυναῖκες, μὲ τῆς Καρυνάτιδες, ποὺ βαστοῦν τόσους αἰῶνες τώρα μὲ τόσο καμάρι τὴ στέγη ἐνὸς ναοῦ. Καὶ ἡ ὁδοῖες γυναῖκες μὲ τὰ μεγάλα μαῆρα μάτια, τὰ ἥρεμα, τὰ ὑπομονητικά, δέχονται τὴ μοῖρα των μὲγκαρτέρησι, τὴ μοῖρα ποὺ τῆς χωρίζει γιὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ἄγκαλιὰ τῶν ἀγαπημένων των, καὶ τοὺς συντομεύει τὴ ζωὴ μὲ τὴν ἀκούραστην ἀπαντοχήν. Ή γυναῖκες μὲ τὰ μεγάλα μαῆρα μάτια καρτεροῦν, καρτεροῦν, καὶ περνοῦν μῆνες καὶ χρόνια, καὶ ἡ Καρυνάτιδες καρτεροῦν πάντα κάτω ἀπὸ τῆς λεῦκες, καὶ κάτω ἀπὸ τὰ ἔλατα, καὶ υφαίνουν μὲ ἀγάπη πολύχρωμα σκεπάσματα ἢ τὸν ἀργαλειούς, καὶ λευκαίνουν τὸ πανί ἢ τὰ ποτάμια, καὶ ἀπαντέχουν τὸν ἐρχομό τοῦ ξενητεμένου ποὺ θάρση, τραβηγμένος ἀπὸ τὰ μεγάλα μαῆρα μάτια, καὶ ἀπὸ τὰ ἔλατα καὶ τὰ ποτάμια, θάρση, γιὰ νὰ χαρίσῃ καὶ νὰ χαρῇ μιὰν ὥρα ἀγάπης, καὶ πάλι θὰ ξαναφύγῃ γιὰ μῆνες, γιὰ χρόνια...

Ομως τὸ ὄραιο χωριὸ δὲν σβύνεται ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ ξενητεμένου. Καὶ τὸ χρυσάφι ποὺ μαζεύει ἢ τὴ χώρα τῆς ἐργασίας, πάλι γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ τὸ φυλάει. Καὶ ἡ καλύβες γίνονται μὲ τὸν καιρὸ σπίτια μεγάλα, καλοχιτισμένα, καὶ υψώνονται ἐκκλησίες, καὶ τὸνομα τοῦ ξενητεμένου εἶνε γραμμένο παντοῦ μὲ μεγάλα γράμματα καὶ τὸ μελετοῦν δλοι οἱ χωριανοί καὶ εἶνε γι' αὐτοὺς διαμένος μαγνήτης, ποὺ τοὺς τραβᾷ μακρυὰ ἀπὸ τὸ πράσινο χωριό, ἢ τὴ χώρα τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ πλούτου.

***

Οδε διαβαίνουμε, σὲ κάθε χωριὸ ἔνας μικρόκοσμος ξεπροβάλλει ἀπὸ κάθε πόρτα, ἀπὸ κάθε τρυπίτσα, ἀπὸ κάθε ὑπόγειο, σὰν ἔνα σμήνος ἐντόμων, καὶ σιγὰ σιγὰ σχηματίζεται πίσω μας σωστὴ διαδήλωσις ἀπὸ μικροὺς ἀνθρωπάκους

ξυπόλητους καὶ ἀπὸ παιδοῦλες μὲ ἄλλα παιδιά, μικρότερα, ἢ τὴν ἄγκαλιά τους. Μ' ἀρέσουν τὰ ζωηρά τους ματάκια ποὺ μὲ κυττάζουν ἐρωτηματικά. Καὶ ἡ περιέργεια ποὺ εἶνε χαρακτηριστικὴ σὲ κάθε νέον δργανισμὸ μὲ ζωὴ μέσα του, ξαπλώνεται γρήγορα σ' ὅλο τὸ χωριό, καὶ ἡ ποπέλες, πηγαίνοντας ἢ τὴ βρύση μὲ τῆς στάμνες ἢ τὸν ὄμοιο, σταματοῦν νὰ μᾶς καλημερίσουν καὶ νὰ μᾶς ρωτήσουν θαρρετά: «Ἄπο ποῦθε καὶ γιὰ ποῦ;» Γιατὶ ὀλόκληρο τὸ χωριό ζῇ μὲ τὴν ἀπλῆ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ σὰν παιδὶ δέχεται ζωηρὴ κάθε ἐντύπωσι, καὶ κυττάζει δλα γύρω του μὲ μάτια δρθάνοιχτα, γυμάτα ἐρωτηματικά.

Κοντὰ ἢ τὰ χωριὰ ποὺ ξυπνοῦν καὶ μεγαλώνουν, εἶνε ἡ πόλεις ἢ παλαιὲς ποὺ κοιμοῦνται καὶ ἀργοπεθαίνουν. Όταν ἐμβῆκα ἢ τὴν δοξασμένη πόλι ἀπὸ τὸ μεγάλο, πλατὺ δρόμο, δὲν μὲ ἀκολούθησε καμία παιδικὴ συνοδεία, οὔτε μὲ καλησπέρισαν κορίτσια μὲ τῆς στάμνες ἢ τὸν ὄμοιο, ρωτῶντας με τῆς τυτικὲς φιλόξενες ἐρωτήσεις. Όσο μεγαλώνει κανεὶς, μεγαλώνει μαζί του καὶ τὸ αἴσθημα τῆς αἰδοῦς, καὶ δοσ γερνά τόσο γίνεται ἀξιοπρεπέστερος, καὶ τόσο περισσότερο βλέπει τὰ πράγματα γύρω του μὲ ἀξιοπρεπῆ ἀδιαφορίαν.

***

Περνοῦμε ἐπάνω ἀπὸ τὴς κορυφὲς τοῦ πολύκορφου Πάρνωνος. Ή ὄραιὰ καὶ κανθαρὴ ἀτμοσφαῖρα τοῦ βουνοῦ κάνει τὴ σκέψη λεπτότερη, διαυγέστερη, καὶ κανθαρίζει τὴν ψυχὴν ἀπὸ κάθε ωπον. Τὸ ψέμα καὶ ἡ κακία δὲν μποροῦν νὰ ξήσουν ἐκεῖ ἐπάνω, δπον δλα καλοῦν εἰς χαρὰν ἀδολη καὶ καλωσύνην ἀνυπόχριτη. Ή φύσις ἐκεῖ ψηλὰ εἶνε ἀριστοκρατική. Στολίζεται μὲ τὰ ὄραιότερα στολίδια τῆς ἔτσι, γιὰ δικό της καμάρι, ὃσὰν διὰ κάπιοιν μυστικὸν ἰορτασμὸν δπον κανεὶς δὲν εἶνε καλεσμένος.

Τὰ ἔλατα σκορποῦν δλόγυρα τὴν εὐγενική

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ—ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Τρεῖς καλογέροι κρητικοί καὶ τρεῖς ποὺ τὸ Ἀγιον Ὄρος

(Μὲς τὸ ψαριανὸ καράβι!)¹

Καράβιν ἐρματώνασι κ' ἦταν σαράντα πῆχες.

Κ' εἶχε πανιὰ μεταξωτὰ κι' ἀντένες σιδερένιες

Κ' εἶχε καὶ τοιά μουτσόπουλα ποὺ τοὺς καιρούς γνωρίζουν.

Τόνα γνωρίζει τὸ Βορειά τάλλο τὴ τραμουντάνα

Τὸ τρίτο τὸ καλύτερο πολλοὺς καιρούς γνωρίζει.

«Δὲ σὲ φοβοῦμαι, κὺρο Βορειά, φυσήξεις δὲν φυσήξεις

Κ' ἔχω πανιὰ μεταξωτὰ κι' ἀντένες σιδερένιες.

Κ' ἔχω καὶ τοιά μουτσόπουλα ποὺ τοὺς καιρούς γνωρίζουν.

Τόνα γνωρίζει τὸ Βορειά τάλλο τὴ τραμουντάνα

Τὸ τρίτο τὸ καλύτερο πολλοὺς καιρούς γνωρίζει.

Ἀνέβα, βρὲ μουτσόπουλο, ἐπάνω στὸ κατάρτι

Νὰ δῆς καιρὸ τὸν ἔχουμε, καιρὸ τὸν περπατοῦμε».

Παιζογελῶντας νέβαινε, κλαίοντας κατεβαίνει.

«Τί ἔχεις, βρὲ μουτσόπουλο, κλαίοντας κατεβαίνεις;»

«Τί νάχω, καπετάνιο μου, κλαίοντας κατεβαίνω;

Ἡ Μπαριπαριά στράφει βροντᾶ, τὸ Τούνεζι χιονίζει

Καὶ τῆς Ἀτάλιας τὰ βουνὰ ἀγέρας τὰ γκρεμίζει.

(Παναγιά μου ἀπὸ τὴν Τῆνο!)

Νὰ φέρνω κάσες τὸ κερὶ καὶ κάσες τὸ λιβάνι

Καὶ μὲ τὰ βουνβαλόπετσα νὰ κουβαλῶ τὸ λάδι.

Κόμα δὲ λόγος ἔστεκε, κόμα τὸ μετζαρόλι,

Γεμίζει δὲ θάλασσα πανιὰ κι' δὲ ἄμμος παληκάρια.

Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

Τὸ «Ναύαγιο» ἔχει καὶ τὴ μουσικὴ του τὴν θυμοῦμα καλά. Ἀπλῆ, ἀρχαϊκὴ θυμεροή καὶ σύμφωνη μὲ τὴν ὑπόθεσι. Εἰς τὸς ἀρχαὶ ἔχει ἄλλην ἐπιδότη (γύρισμα):

«Τρεῖς καλογέροι κρητικοί καὶ τρεῖς ποὺ τὸ Ἀγιον Ὄρος

Καράβιν ἔ... μὲς τὸ ψαριανὸ καράβι!

Καράβιν ἐρματώνασι

Καράβιν ἐρματώνασι, κ' ἦταν σαράντα πῆχες, κλπ.»

Οταν δῶμας φθάνῃ στὸ τάμα τὸ ἀλλάζει δὲ ἐπιφόδος καὶ βάζει:

«Παναγιά μου ἀπὸ τὴν Τῆνο!»

Π. Γ.

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΙΧΙΟΥ

A

Μιὰ φορὰ τὸ στοιχὶο τῶν στοιχιῶν, σκέψη την
νὰ συγγενέψῃ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, νάνθρωπεψῃ μαθὲς κι' αὐτό. Ἐτσι, ἀφοῦ ντυθῇ ἀνθρώπινα δέματα, κέβαλε πρόσωπο τὸν ἥλιο, στέμμα τὸ φεγγάρι καὶ γιὰ παραστολίδια του, τὸ ἀστέρια τοῦρανοῦ, πῆρε γύρα, μὲ τὸ φτερωτό του ἄλογο, τοῦ κόσμου τέσχωρες καὶ τὰ χωριά, γιὰ νὰ συντύχῃ κείνη πούβλεπε στὸ νοῦ του καὶ ζήλειε στὴν καρδιά του.

Καὶ γυρνοῦσε νύχτα μέρα ψάχνοντας καὶ ρωτῶντας μέσα σὲ παλάτια, σὲ καλύβες, χωρὶς πουθενὰ νὰ κοκέβῃ, τὴν δύμορφη τοὺς νοῦ του, οὔτε νάκουνγι γι' αὐτή. Κοιμήθη σὲ παλάτια σὰ βασιλόπουλο, σὲ φτωχιὰ καλύβια σὰ στρατολάτης δὲ πραματευτής. Ἔγινε πολεμιστὴς σὲ πολέμους, παλαιστὴς σὲ παλαίματα, θεριστὴς σὲ θέρους, τραγουδιστὴς καὶ χορευτής σὲ γάμους καὶ πανηγύρια, κουρσευτὴς σὲ κουρσέματα,

ΛΑΙΔΑΣ

ΣΠΟΥΔΗ — ΥΠΟ ΛΕΜΠΑΧ

δημοσιογραφικάς δι πρωθυπουργός κ. Μανδούχαλης δίδει καθησυχαστικάς διαβεβαιώσεις. Βεβαίως δόμας ή κατάστασις είναι ἀβεβαία. Υπεβλήθησαν χθὲν ναυτικά, σήμερον ἀλλα στρατιωτικά νομοσχέδια, μὲ επεισόδια Θεοτόκη - Δαπανιώτη εἰς τὴν Βουλήν θά κληθοῦν πρός ἐκγύμναστν δλοι οι ἀτάλλαγέντες τῆς ἐφεδρείας καὶ τῆς ἐθνοφρούρας.

9. — Θεωρεῖται ἐπισφαλής η θέσις τῆς Κυβερνήσεως. Ἀνακινεῖται τὸ Κρητικὸν ξῆτημον οἱ ἔνοι πρέσβεις ἡρώτησαν τὸν κ. Μανδούχαλην ἀν δύνανται ν' ἀναβληθοῦν αἱ ἑκλογαὶ ἔως τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1910. — Η Βουλὴ τέλος συζητεῖ, πρὸν νὰ ψηφίσῃ τοὺς νέους νόμους.

10. — Ἀνάστατοι η Κέρκυρα καὶ η Λάρισσα διὰ τὴν σχεδιαζομένην κατάργησην τῶν Ἐφετείων. — Κατασχέσεις ἐπαναστατικῶν ἐντύπων εἰς τὰς Ἀθήνας. — Ο Τσάρος ἐπισκέπτεται εἰς Ρώμην τὸν Βασιλέα τῆς Ιταλίας.

ΜΙΚΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Δημ. Χοσιάζεται καμιὰ φορά καὶ τὸ ἐλληνικὸν λεξικόν: τὸ Πὸ εἶναι δι ποταμὸς Πάδος καὶ η νύμφη Ἐγερία γράφεται Ἡγερία. — Α.Θ. Εἶναι, βλέπετε, τὸ ἀνακάτωμα αὐτὸν χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας. "Ἄλλοι γράφουμε οἱ γυναῖκες καὶ ἄλλοι η γυναικεῖς. Δεν θέλουν μερικοὶ νὰ ἔννοήσουν ὅτι τὸ οἱ ἔγεινε ή εἰς τὸ κεφάλι τῶν δασκάλων ὁ λαδὸς λέγοντας οἱ γυναικεῖς, οἱ λεῖψες κλπ. δὲν ἐσκέφθηκε νὰ μεταβάλῃ τὸ αἱ εἰς ή, ἀλλ' ἐφήρμοσε ἔνα κοινὸν ἀρθρὸν εἰς τὸν πληθυντικὸν καὶ διὰ τὰ δύο γένη, ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν. Αὐτὸν εἶναι δλο. Καὶ σ' αὐτὸν τουλάχιστον συμφωνοῦν Χατζιδάκις καὶ Ψυχάρης.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΩΛΔΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν «Παναθηναίων»

— ἀδειά τοῦ Υπουργείου —

Ἐκ προηγουμένων εἰσφορῶν . . . Δρ. 2.473-35

Τὸ ἀπαιτούμενον δλικὸν ποσὸν εἶναι 3,500 περίπου. Ὅπολείπονται περὶ τὰς 1,100. Καὶ τὸ ὑπενθυμίζομεν εἰς δλους. "Ολοι ἔξησαν καὶ ζοῦν μὲ τοὺς στίχους τοῦ δημητοῦ τῆς ἐλευθερίας.

Αἱ εἰσφοραὶ στέλλονται εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Παναθηναίων», δόδος Ἄριστοτέλους 35.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

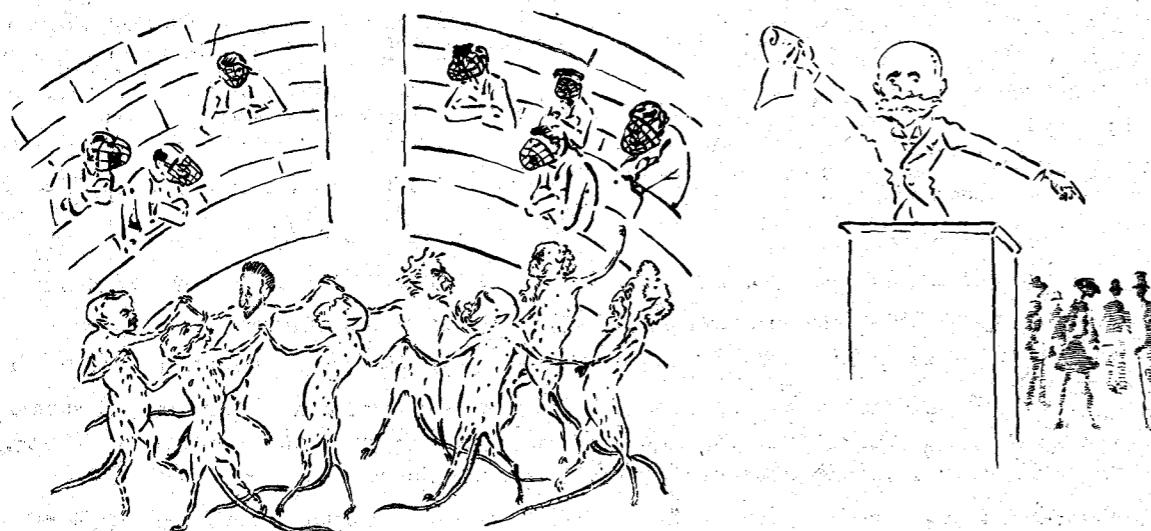
Ο χορὸς τῆς Μιχαλοῦ, Τιμολέοντος Ἀμπελᾶ, κωμῳδὴ σκηνὴ. Ἀθῆναι, τυπόγρ. ἐφημερ. «Ἀθηνᾶν».

Ο Κρητικὸς πόλεμος (1645-1669), Στεφάνου Σανθουδίδη, βιβλιοκρίσια τῆς ἐκδόσεως Ἀγαθ. Ξηρούχακη. Λειψία, ἀπόσπασμα ἀπὸ τὰ «Βυζαντινά Χρονικά» τοῦ Κρονιμβάχερο.

Η δίκη τοῦ Ἰησοῦ, Χρήστου Π. Τραπεζούντιου, εἰσαγγελέως πρωτοδικῶν. Ἐκδότης Βασ. Τσαγγάρης, Ἀθῆναι δρ. 6.

Μουσική: Κρητικοὶ χοροί, πηδητές, Μαλεβυζιότικος καὶ Καστρινός, μεταγραφὴ διὰ μανδολίνο η βιολί, ὑπὸ Γεωργίου Ι. Χατζιδάκη. Ήράκλειον Κρήτης δρ. 1.

ΤΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

«Ἀθῆναι» — Τί ξητεῖ δὲ νέος κανονισμὸς τῆς Βουλῆς:
Οταν ἔχουν φίμωτρον οἱ γάτοι, χρεῖονται τὰ ποντίκια,

«Ἀθῆναι» — Πολιτικαὶ γελοιογραφίαι: Αὐτὸν ποντίκειτε, κύριοι βουλευταί, εἶναι τὸ νομοσχέδιον περὶ προσόντων, καὶ αὐτὸν δὲν βλέπετε εἶναι δοῦι ἔχουν τὰ προσόντα τοῦ νομοσχέδιου . . .